

SLOVENSKI vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

LETNIK IV

DUNAJ, V SOBOTO, 3. IX. 1949

Štev. 59 (244)

Narodi se ne bodo več borili za imperialiste

Dne 25. avgusta je v Moskvi pričel svoje zasedanje unionski kongres pristašev miru, na katerem so delegati iz vseh sovjetskih republik in gostje iz številnih držav sveta apelirali na narode sveta, da se združijo v borbi proti netilcem nove vojne, v borbi za pravičen in trajen mir.

Kot zastopnik Nemčije je govoril znani napredni pisatelj Gerhart Eisler. Predsednik poljskega komiteja za mir profesor Dembrowski je poudaril veliko vlogo, ki jo igrajo znanstveniki v borbi za mir. Ko bodo vsi izpolnjevali svoje dolžnosti, je dejal, potem bodo v javnosti razkrinkali lažljivo propagando angloameriških netilcev nove vojne.

Georgijski ljudski umetnik Chorava je izjavil, da je vsemu svetu znano, da je usoda sveta najtesneje povezana z borbo za mir. Tudi italijanski delegat Pietro Nenni je izrazil, da nikdar ne bo več uspelo, da bi italijansko ljudstvo še kdaj privedli do tega, da bi se udeležilo reakcionarne vojne.

V imenu češkoslovaškega ljudstva je kongres pozdravila zastopnica češkoslovaškega odbora pristašev miru Hodinova, ki je med drugim dejala, da se danes vsak lahko prepriča, da kapitalizem rodi vojno, medtem ko socializem pomeni mir in razumevanje med narodi. Čim močnejši bo socialistični in ljudskodemokratski svet, tem slabši bo kapitalistični sistem.

Posebno odobravanje so žele besede francoskega pisatelja Jean-a Laffite-a, generalnega sekretarja stalnega odbora svetovnega kongresa pristašev miru, ki je govoril o naraščanju sil miru in demokracije v vsem svetu. Današnji kongres, je dejal, bo milijonom žena in mož utrdil vero, da so zmogni, da ne spoznajo samo nevarnost nove vojne, temveč jo lahko tudi preprečijo. Z vami in z vsemi narodi skupno v enotnosti in borbi bomo možje in žene vseh dežel zmagali v borbi za mir.

Kitajski zastopnik Lung Tsen Yung je poudaril: Kitajski narod ljubi mir. Zmage kitajskega ljudstva v narodnoosvobodilni borbi niso samo naše zmage, temveč so zmage vseh narodov sveta, ki se borijo za mir. Prav tako so tudi vsi drugi delegati poudarili pripravljenost vseh naro-

dov v borbo za mir. Vsaka posamezna beseda je izražala močno voljo miroljubnih narodov, da za vsako ceno hočejo preprečiti novo vojno, prav tako pa tudi zaupanje in vero v sile demokratičnih množic vseh narodov, ki nikakor niso voljne, da bi se še kdaj borile za interese in koristi imperialističnih vojnih hujskačev.

Na zadnji seji unionske konference pristašev miru so sklenili proglas stalnemu odboru svetovnega kongresa pristašev miru vsega sveta, v katerem pravijo med drugim: Prepričani smo, da je ta pokret,

ki združuje stotine milijonov ljudi in se še vedno širi, v stanju, da prepreči nevarnost nove vojne. Vsak pošlen človek vidi, da so angloameriški imperialisti glavni netilci nove vojne, ki bi bila vojna proti vsemu človeštvu. Oni so stvaritelji agresivnega atlantskega pakta, medtem ko ameriško in angleško ljudstvo, prav tako pa tudi vsi drugi narodi sveta nočejo nove vojne.

Ob koncu je v proglasu poudarjeno, da so minili časi, ko je imperialistom uspelo, da so varali naša ljudstva in jim prikrivali svoje zločinsko hujskanje na nove vojne.

Marshallizirane države so razočarane

V Parizu je zasedal Svet OECE, ki je razpravljal o razdelitvi Marshallove pomoči državam članicam. Skupina izvedencev je preučila zahteve posameznih držav in je predložila zaključno poročilo, o katerem so potem razpravljali pred Svetom. Veliko razburjenje pa je nastalo med 19 državami, ki so bile predložile svoj program za pomoč, ker so izvedenci bili prisiljeni zmanjšati zneske, ki so bili v zahtevah navedeni. Posebno razburjenje pa je nastalo v Veliki Britaniji in Italiji.

Vsaka od 19 držav, ki dobiva Marshallovo pomoč, je v začetku leta predložila svoje zahteve. Konec julija so te države spopolnile svoje prvotne zahteve. Do takrat je britanska zahteva znašala 900 milijonov dolarjev. Toda proti koncu julija se je gospodarski položaj Velike Britanije poslabšal, tako da je ta zvišala svoje zahteve na 1500 milijonov dolarjev. Ostale države pa so obakrat predložile iste zahteve in samo Velika Britanija je zvišala svoje prvotne zahteve.

Skupne zahteve 19 evropskih držav znašajo skupno nad 5 milijard dolarjev, dočim se pričakuje, da ameriški kongres ne bo odobril več kot 3,6 milijard. Zaradi tega je bilo potrebno znižati zahteve v 19 programih. Največje znižanje je utrpela Velika Britanija, ker je znesek 1500 milijonov v veliki meri presegal vse ostale. Delež, ki je določen za Italijo, znaša 382,7 milijonov dolarjev, italijanska vlada pa je zahtevala 559,2 milijonov.

Britanski delegat Sir Edmund Hail Patch je izjavil, da je dodelitev za Veliko Britanijo nezadostna in v nekem smislu diskriminacijska, zato jo smatra za nesprejemljivo. Ostro je kritiziral skupino izvedencev, ki je pripravila poročilo, in je izjavil, da bi v primeru, da se zaključki tega poročila spremenijo, ne bilo več mogoče imeti zaupanja v OECE. Skupina izvedencev je sestavljena iz predstavnikov Francije, Italije, Švedske, Nizozemske, Bicone, Velike Britanije in enega predstavnika ECA.

Tudi italijanski delegat je protestiral in je poudarjal, da se v Italiji

Kitajska ljudska armada prodira proti Kantonu

Kakor poroča radio Nanking, je Kitajska ljudska armada osvobodila glavno mesto severozapadne pokrajine Kansu Lančau. Na jugu pa so oddelki kitajske armade oddaljeni od važnega pristanišča Amoy, ki leži nasproti otoku Formosa, samo še 40 km.

Pričela se je odločilna borba za veliko južnokitajsko pokrajino Kvantung, katere glavno mesto je Kanton. Oddelki kitajske demokratične armade so na treh mestih prekoračili mejo pokrajine in neprenehoma prodirajo proti njenemu glavnemu mestu.

V osvobojenih predelih Kitajske obnova hitro napreduje

Hkrati z osvoboditvijo novih oblasti je začela kitajska ljudska oblast z množično podporo kitajskega delavskega ljudstva obnavljati razrušene in težko poškodovane železniške proge, da bi uvedla čim prej redno gospodarsko življenje v osvobojenih oblasteh in čim prej osvobodila vso Kitajsko.

Po novejših nepopolnih podatkih kontrolira sedaj kitajska ljudska oblast okoli 80 odstotkov vseh kitajskih železnic ali 21.500 km železniških prog. Od skupne dolžine prog na Kitajskem je v osvobojenih oblasteh obnovljenih okoli 66 %, v Mandžuriji pa nad 86 % železniških prog.

Važni uspehi so bili doseženi tudi v obnavljanju mostov in predorov in usposabljanju vozovnega parka. Tako je bilo do konca prvega pollet-

širi revščina in da je Južna Italija v težkem položaju. V Rimu je bil ameriški upravitelj Marshallovega načrta Hoffmann, toda vse De Gasperijevo mledovanje ni nič zaleglo, čeprav je De Gasperi zvržal krivdo za neuspeh Marshallove pomoči v Italiji na parlament.

Tudi nizozemski in francoski delegat sta ostro protestirala zaradi znižanja dodelitve. Zdi se namreč, da je bila francoska zahteva, ki znaša približno 900 milijonov dolarjev, znižana na 700 milijonov. V francoskih krogih ugotavljajo, da je že prvotni znesek predstavljal precejšnjo žrtev.

Dopisnik „Timesa“ piše, da je psihološki položaj britanskih delegatov ošibel, ker je Stafford Cripps najprej „dajal lekcije“ svojim kolegom, naj zmanjšajo svoje zahteve, nato pa je znatno zvišal britanske zahteve. V londonskih političnih krogih izjavljajo, da bo Velika Britanija pri washingtonskih finančnih razgovorih postavila predloge, ki naj zmanjšajo nesorazmerje, ki sedaj obstoja med britanskim in ameriškim gospodarstvom. Še nadalje pa se bo upirala pritisku za razvrednotenje funta.

Tudi poročilo Trade Unions, ki so ga objavili in ki ga bodo predložili na letnem kongresu sindikatov, poudarja, da je finančni in gospodarski položaj Anglije izredno težak. Poudarja tudi težkoče v plačilni bilanci in pomanjkanje dolarjev, ki komplicira izvajanje Marshallovega načrta. Poročilo zaključuje, da morajo sindikati voditi politiko za znižanje pro-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Slovensko prosvetno društvo „Dobrač“

igra prvič na Koroškem

KLINARJEVO OPERETO MIKLOVA ŽALA

v soboto, dne 10. septembra ob 17.30 uri in v nedeljo, dne 11. septembra ob 14.30 uri pri Prangarju v Zmotičah.

Sodeluje okoli 40 igralcev

Vse ljubitelje slovenske prosvete prisrčno vabimo!

V Ljubljani je ustanovljena gozdna fakulteta

Dejanski začetek razvoja žolstva in znanstvenega dela v gozdarstvu in lesni industriji zaznamuje Slovenija šele po zmagi narodnoosvobodilne borbe jugoslovanskih narodov. Pred osvoboditvijo je bila v Sloveniji le gozdarska šola v Mariboru (od leta 1931). Gozdarske znanstvene ustanove ni bilo nobene in tako je bila Slovenija edina dežela v Evropi, ki ni imela takih ustanov. Po osvoboditvi pa so ustanovili gozdarsko šolo v Mariboru, lesno šolo v Ljubljani, lesno-industrijski osek tehniške srednje šole v Ljubljani, industrijsko šolo v Novi Gorici, gozdarski tehnikum v Mariboru, gozdarski tehnikum v Ljubljani in Gozdarski inštitut Slovenije v Ljubljani. Podjetja prirejajo vsako leto številne tečaje za kvalificirane gozdarske in lesno-industrijske delavce. V kratkem bo začelo delovati osem šol za učence v gozdnem gospodarstvu in lesni indu-

striji ter gozdarski in lesno-industrijski delavski tehnikum.

V gozdarska in lesno-industrijska podjetja in ustanove že prihajajo absolventje novih šol, katerim se bodo pridružili že v tej petletki novi gozdarski in lesno-industrijski tehniki. Tudi Gozdarski inštitut Slovenije je pokazal vidne rezultate pri razširjanju surovinskih baz, ter uporabljanju novih surovin in boljših metod dela.

Razvoj gozdarstva in lesne industrije terja čedalje več visoko kvalificiranega kadra. Zato je vlada LR Slovenije sklenila ustanoviti gozdarsko fakulteto v Ljubljani še to jesen. Pred dnevi je izšla v Uradnem listu uredba o razširitvi agronomske fa-

kultete v agronomsko in gozdarsko fakulteto. Tako bo začela ljubljanska univerza vpisovati prve slušatelje gozdarstva.

Razvoj žolstva in znanstvenih ustanov gozdarstva in lesne industrije je eden izmed mnogih dokazov skrbi ljudske oblasti za dvig iz dosedanje zaostalosti. Prav gotovo bodo vsi delovni kolektivi in še posebej kolektivi gozdarstva in lesne industrije nenehoma ustvarjali nadalje objektivne pogoje za čim popolnejšo izgraditev žolskih in znanstvenih ustanov. Novi kadri pa bodo s pridobljenim znanjem in z nemornim delovnim poletom pomnožili vrste graditeljev socializma v Jugoslaviji.

Kaj moramo vedeti za volitve

Ponovno opozarjamo, da so od **2. do vključno 12. septembra** na občinah na vpogled volivni imeniki; kdor hoče napraviti priziv, naj to napravi pravočasno, zadnji rok za prizive je **12. septembra**.

Ogromne žrtve monarhofašistov na Gramosu

Radio „Svobodna Grčija“ poroča, da so monarhofašisti v ofenzivi na Gramosu napadali s številnimi divizijami pehote, nadalje s težko in planinsko artilerijo ter s celotnim letalstvom, ki so se mu pridružili še oddelki ameriškega vojnega letalstva.

Na majhnem odseku 14 km so na ameriško povelje vrgli v boj 4 do 5 divizij.

Oddelki Demokratične armade so s pomočjo topništva neustrašeno odbijali napade monarhofašističnega letalstva in topništva, ki je izstrelilo več kot 90.000 granat.

Monarhofašisti so v teh borbah imeli 1252 mrtvih in 3712 ranjenih, razen tega pa jih je bilo 70 ujetih. Ujetniki so izjavili, da je bila večina oficirjev, ki so jih naglani v boj Amerikanci, pobita ali ranjena.

V zapadnem in srednjem Gramosu so imeli monarhofašisti 145 mrtvih in 432 ranjenih.

Marshallizirane države so razočarane

(Nadaljevanje s 1. strani)

duktivnih stroškov in za istočasno ohranitev sedanje višine mezd.

Spričo nezadovoljstva Marshallovih držav pa jim je Hoffmann napravil malo pridigo. Dejal je, naj bi Evropa izvažala več v Ameriko, da zasluži več dolarjev, ki so ji potrebni za kritje deficita. ZDA bi v resnici lahko prevzele velike količine evropskega blaga. Seveda izjavlja Hoffmann, da ameriške carinske tarife ne predstavljajo nobene ovire, ker da so ostale iste kakor leta 1914. Ovira, da so evropski produkcijski stroški, ki da so previsoki. Hoffmann torej nekako namiguje, naj bi Evropa znižala produkcijske stroške, Angležem pa, naj bi ustvarili nekaj več brezposelnosti ter znižali delavske mezde. Amerika vedno bolj pritiska z Marshallovim načrtom, da bi razbila evropske carinske pregraje in da bi v imenu nekakega povsem abstraktnega liberalizma lahko postala gospodar zahodnih trgov.

Hitro napreduje gradnja

NOVE GORICE

Prihodnji mesec bo primorsko delovno ljudstvo praznovalo drugo obletnico priključitve svojih krajev, ki so četrto stoletja trpeli pod fašističnim nasiljem, k novi Jugoslaviji. Ljudstvo pa ne more pozabiti krivice in škode, ki jo je povzročila mirovna pogodba s sedanjo mejo. Gorica kot upravni in kulturni center primorskega ljudstva je ostala izven te meje, z njo pa so presekane tudi prometne zveze, ki so skozi Gorico spajale Soško in Vipavsko dolino, Brda in Kras.

Z delom pridnih rok se gradi Nova Gorica kot upravno središče goriške oblasti. Tu, kjer je krivična meja Jugoslavijo najbolj prizadela, so zdaj velika gradbišča, na katerih tekmujejo najboljše delovne moči in je našlo zaposlitev na tisoče primorskih ljudi, ki so pod Italijo živeli v pomanjkanju. Že decembra 1947 so dospeli prve mladinske brigade, ki so z delavci vred pričele podirati hosto, pod Panovcem odpirati kanale in regulirati od meje navzgor potok Korn, ki je zamočvirjal zemljo, da tako ustvarijo trdno in zdravo podlago za graditev novega mesta.

Lani 13. junija so bili položeni prvi temelji novega mesta. Poleg stalnih delavcev in mladinskih brigad je delalo takrat 5000 prostovoljcev. Med ropotom strojev, krampov in lopat so odmevale pesmi in gesta bratstva in edinstva.

Delo tudi med zimo ni počivalo. Na 15 objektih je delalo nad 100 zidarskih in težaških brigad. Največ jih je bilo zaposlenih pri gradnji moderne tovarne pohištva in skladišča za les, ki ga bo tovarna dobila iz trnovskih gozdov in iz gornje Soške doline. Živahno delo je bilo tudi na obhodni cesti. Spomladi je prišla na

pomoč tudi prva sezanska frontna brigada.

Velik razmah je nastal v začetku zadnjega meseca, ko je prišlo na gradbišče sedem primorskih frontnih brigad, ki imajo 650 članov.

Vsa dela na gradbišču se razvijajo po načrtu in po brigadnem skupinskem sistemu dela. Brigade so zaposlene pri množičnih delih, mestni kanalizaciji in obhodni cesti, zidarske in težaške brigade pa pri visoki gradnji. Dela se v dveh posadah ali izmenjavah. Gradbenega materiala je dovolj na razpolago, ker skrbijo zanj delovni kolektivi gradbenega podjetja Primorje v kamnolomih v Plavah ob Soči, cementarna Anovo, apnenica „Rdeča zvezda“ v Solkanu in goriške opekarne. Delovna mesta so zvezana z omrežjem ozkojarnice železnice.

Na križišču Gabrijelove ulice in Ceste Julijskih alp se že dvigajo štiri moderne štirinadstropne stanovanjske zgradbe, v katerih končavajo instalacijska dela. Pričeli so tudi s kopanjem temeljev štirih novih štirinadstropnih stanovanjskih blokov. Najbolj je razgibano delo pri graditvi palače za upravni odbor goriške oblasti, ki bo med največjimi mestnimi stavbami. Hitijo tudi z delom na obhodni cesti in z vrtanjem predora skozi Panovec ter računajo, da bo cesta že letos uporabna za promet, s čimer bo omogočena zveza zaledja spodnje Vipavske in Krasa z Novo Gorico. V prihodnjih letih bodo gradili stanovanjske bloke za delavce tovarne pohištva, mestno kavararno, mesnico, moderno gledališče, tiskarno, stanovanjske hiše in druge objekte. Primorska bo tako v nekaj letih dobila svoje središče za 15.000 do 20.000 prebivalcev, ki bo med najlepšimi v Jugoslaviji.

PO ŠIRNEM SVETU

Peking. — Agencija „Nova Kitajska“ poroča: Celi bataljoni Kuomintangovih čet v pokrajini Kansu prehajajo v labor narodnoosvobodilne armade. Po nepopolnih podatkih se je priključilo samo v 5 dneh narodnoosvobodilni armadi nad 2300 Kuomintangovih vojakov. Na tem odseku fronte so izbruhnili 14. avgusta na treh koncih upori. Ob tej priložnosti je prešlo v vrste narodnoosvobodilne armade nad 4100 Kuomintangovih vojakov.

Berlin, (Tanjug). „Nacional Zeitung“ piše, da bodo imeli bližnji angloameriški razgovori, ki bodo v septembru, za posledico, da bo prišlo do razvrednotenja funta šterlinga, nakar bo, kakor vse kaže, prišlo tudi do razvrednotenja zahodne marke.

Washington, (Tanjug). Zunanje ministrstvo ZDA je objavilo, da bo s 15. septembrom prevzelo nadzorstvo nad izvajanjem okupacijske politike v zahodni Nemčiji, ki je bilo doslej v rokah ameriških vojaških oblasti.

London, (Tanjug). Ministrstvo za goriva je sporočilo, da bo kmalu zaprlo livarne jekla v Barrowu, v središču ladjedelniške industrije Velike Britanije, in sicer zaradi njihove neekonomičnosti in zastarelosti. Več desetisoč delavcev jeklarske in ladjedelniške industrije bo odpuščenih.

Šanghaj. — Čete kitajske ljudske armade so 20. avgusta zaključile zasedbo Čang Čau-a v obrežnih pokrajinah Šantung-a in tako odvzeli Kuomintangu zadnje oporišče.

Glavni stan Kuomintanga v Kwantung-u je v razpustu. Številni častniki so se uprli Kuomintangovem režimu in so pripravljene skleniti mir z ljudsko vlado.

General Yu Han Mu, komandant glavnega stana, ki je bil znan kot eden najzvestejših sodelavcev Čiangkajšeka, je po aretaciji številnih častnikov zbežal v mesto Hongkong.

Washington. — Kakor poroča ministrstvo za delo, je število zaposlenih v času od 15. junija do 15. julija t. l. padlo za nadaljnjih 230.000 oseb. Število zaposlenih v mesecu juliju je bilo za 5,6 milijonov nižje nasproti istemu mesecu lanskega leta.

DARUJ TUDI TI ZA
VOLIVNI FOND

DFDL

Budimpešta. — Vodstvo Zveze svetovne demokratične mladine in Mednarodne študentske zveze je poslalo v imenu vse demokratične mladine vsega sveta protestne brzojavke skupini Hatta zaradi usmrtnih voditeljev Komunistične partije Indonezije.

Budimpešta. — V okviru petletnega plana bo madžarska tekstilna industrija potrebovala naknadno 15.000 tekstilnih delavcev, kakor tudi 1000 inženirjev in tehnikov. Proizvodnja oblek bo za 63 odstotkov zvišana. To ogromno zvišanje proizvodnje povzroča tudi ustanovitev novih tekstilnih tovarn in modernizacijo že obstoječih tovarn na Madžarskem.

**Kdor je za ohranitev slovenskega naroda, bo volil
Demokratično fronto delovnega ljudstva**

